

Japonya'da eğitim ve araştırma disiplini

Yrd. Doç. Dr. Cüneyd Parlayan

1981'de Gaziantep'de doğdu. 2008 yılında Toronto Üniversitesi'nden mezun oldu. İnsan biyolojisi dalında ana dal, sosyoloji ile yakın doğu tarihi ve medeniyetleri alanlarında iki yan dal yaptı. 2014 yılında Japonya devlet bursu (MEXT) ile doktorasını Tokyo Medical ve Dental Üniversitesinde kanser epidemiyolojisi ve genetiği alanında tamamladı. Doktorasını tamamladıktan sonra Japonya Ulusal Kanser Araştırma Merkezinde "Pharmacoproteomics" laboratuvarında araştırmacı olarak çalışmaya başladı. Kanser alanında omiks ve biomarker çalışmalarında bulundu. Halen Medipol Üniversitesi Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi Biyomedikal Mühendisliği Bölümünde görev yapmaktadır.

Japonya, zihinlerde egzotik kimliğini koruyabilmiş, 2011 verilerine göre 128 milyonluk nüfusa ve Türkiye'nin yaklaşık yarısı kadar yüz ölçümüne sahip bir ada ülkesidir (1). Yaklaşık 3900 tane irili ufaklı adaya sahip olan Japonya 47 idari bölgeye ayrılmıştır. İkinci Dünya Savaşından bu yana ülkede eğitim sistemi; 6 yıl ilköğretim (*shogakko*), 3 yıl ortaöğretim (*chugakko*), 3 yıl lise (*kotogakko*) ve üniversite-yükseköğretimden oluşmaktadır (2). 1868 yılına kadar feodal bir imparatorluk olan Japonya, Edo döneminden Meiji dönemine geçmiştir. Bu dönemde sosyal, kültürel ve ekonomik alanlarda birçok yenilikçi devrimler yapılmıştır. Bu yönüyle Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşuna birçok yönden benzerlikler gösterir. Ülkede yüzyıllar süren kültürel ve sosyal izolasyondan kurtuluşu Meiji dönemiyle başladı.

Japonya'nın en göze çarpan özelliklerinden biri, İkinci Dünya Savaşındaki yıkıcı yenilgiden sonra bir bütün olarak savaştan galip çıkan ülkeleri de geride bırakacak şekilde birçok yönden ilerleme kat etmesidir. Dünya konvansiyonel savaş tarihinde ilk defa iki atom bombası Japonya'nın Nagazaki ve Hiroşima şehirlerine atılmıştır. Halen, atılan atom bombalarının radyoaktif etkilerinin genetik ve morfolojik tahribatı gözlemlenebiliyor. Ülke insanı, bu yıkımı ve yenilgiyi bir milat kabul etmiş, yeni bir Japonya kurmak için canları pahasına çalışmış.

Savaş sonrası süreçte devlet erkânı da dâhil tüm Japonya, normale dönene kadar haşlanmış pirinç ve ekşi üzüm turşusundan başka bir şey tüketemeyeceklerine ant içmişler (Resim 1). Bu irade, azim, düzenli ve kolektif çalışma disiplini 1990'lı yıllara kadar devam etmiştir. Şu andaki modern Japonya'nın temelleri de bu dönemde atılmıştır. Bu muazzam yükselişin en büyük etkenlerinden biri de, şüphe yok ki kolektif ve bireysel çalışma disiplindir. Bu denli etkili disiplinin köklerinin, eski samuray kültürünün temeli olan Bushido felsefesine dayandığını düşünüyorum. Bu felsefe, samurayların (Resim 2) ve feodal liderin askerlerinin eğitimi için ortaya çıkmış ciddi bir itaat ve disiplin terbiyesi içermektedir. Bu felsefesinin temel taşlarından biri de bağlı olduğu hanenin sahibine veya hanenin reisine koşulsuz itaat etmedir. Yapılan hata, derecesine göre ölümle bile sonuçlanabilir. Japonların karakter olarak mükemmeliyetçi detaylara çok hassas olduklarını da aklımızın bir köşesinde tutarsak, hataların ne denli bir zihinsel süzgeçten geçtiğini rahatlıkla anlayabiliriz.

Eğitim sistemindeki gözle görülür disiplin daha çocuk yaşlarda başlar ve üniversite yıllarına gelene kadar birçok kişinin karakterinin bir parçası haline gelir. Basit bir örnek verecek olursak, ilkokulda genellikle ilk iki yıl Japonca dil eğitimi ve adab-ı muaşeret dersleri verilmektedir. Bu eğitimde öne çıkan başlıkları; kurallara uymanın önemi, büyüklere itaat, verilen görevin eksiksiz

Japon mutfağının mütevazı lezzeti Hinomaru Bento (3)

1860 yıllarındaki temsili bir Samuray zırhı ve üniforması (4)

Japon öğrencilerin indoor ayakkabılarının bulunduğu ayakkabılık (5)

Japon ilkokul öğrencileri sınıflarını ve okulu temizlerken (6)

ve zamanında yerine getirilmesi, kolektif çalışma ve yaşama olarak sıralayabiliriz. Bu disiplini eğitimi küçük yaşta alan öğrenciler, eğitim hayatları boyunca bu tip bir disiplin terbiyesinden geçmektedir. Örneğin okullarda öğrenciler okul binasına girerken içeride giyecekleri indoor ayakkabılarını veya terliklerini giyerler (Resim 3 - 4). Bu ayakkabıların ve terliklerin bakımı da öğrencilere aittir. Diğer çarpıcı bir örnek ise sınıfların ve bütün okulun öğrenciler tarafından temizlenmesi ve bir hizmetli sisteminin olmamasıdır (Resim 5). Eğitimdeki başarı, Japonya'nın sosyal yaşamında çok önemli bir yere sahiptir ve ilkokuldan itibaren öğrenciler ciddi bir yarış içerisine girerler. İlk önce iyi bir liseye, sonra itibarlı bir üniversiteye girmek; genelde bütün toplum tarafından kabul edilmiş, sosyal hayatın en belirgin özelliklerinden biridir. Her ne kadar yakın zamanda popülerliği azalmış olsa da, öğretmenlik mesleği maaşı yüksek ve çok itibarlı bir meslektir. Bunun en önemli nedeni de öğretmenlerin özel eğitilmesi ve beklentinin yüksek olmasıdır. Eğitimin vaz geçilmez bir parçası olan eğitimcilerin, eğitimde ve verilen disiplinde önemli bir etkisi vardır.

Japonya 2015 yılı dâhil toplam 24 tane Nobel ödülü almıştır ve bu ödüllerin 11 tanesi fizik, 7 tanesi kimya gibi temel bilimlerde. Japonya'nın hem teorik hem de pratik manada temel bilimlerde özellikle fizik ve kimyada dünya lideri olduğunu söyleyebiliriz. Bu başarı, bushido disiplini ile mükemmeliyetçi bir zihniyetin doğal bir ürünüdür.

Disiplin noktasında bir de zaman hassasiyetini ve verilen görevin yerine getirilmesi yani sorumluluk duygusunun kuşkusuz önemli yerleri var. Japonya'da araştırmacı olarak çalışırken her sabah 8.30'da yapılan toplantımıza 7 dakika geç kaldığımızda, hocam toplantıdan sonra bana "Ben 12 yıldır bir defa geç kaldım, bugün bu hakkını kullandın" dedi gülümseyerek. Bu tip bir süreklilik ve zamansal hassasiyet, Japon bilim insanlarının en temel özelliğidir. Japonlar sorumluluk alma konusunda çok hassastır, hatta sorumluluk almaktan kaçınırlar. Çünkü yapamadım veya olmadı gibi mazeret bildiren sözler karakterlerinde yoktur. Şayet aldıkları görevi hakkıyla yapamazlarsa; bütün okul, iş yeri veya çevreden özür dilerler. Sorumluluğun yerine getirilmesi konusunda ayrıca

Japonya 2015 yılı dâhil toplam 24 tane Nobel ödülü almıştır ve bu ödüllerin 11 tanesi fizik, 7 tanesi kimya gibi temel bilimlerde. Süreklilik ve zamansal hassasiyet, Japon bilim insanlarının en temel özelliğidir.

Japonlar sorumluluk alma konusunda çok hassastır, hatta sorumluluk almaktan kaçınırlar. Çünkü yapamadım veya olmadı gibi mazeret bildiren sözler karakterlerinde yoktur. Şayet aldıkları görevi hakkıyla yapamazlarsa; bütün okul, iş yeri veya çevreden özür dilerler.

ciddi sosyal bir baskı da vardır. Bu baskı, insanları bir şekilde terbiye etme fonksiyonuna sahiptir.

Kısaca toparlarsak Bushido kültürünün Japon halkına vermiş olduğu koşulsuz itaat ve mükemmeliyetçilik, küçük yaşlardan itibaren her Japon ferdine verilmeye çalışılıyor ve bu şekilde yetişen nesilde, bilimsel alanda detaylara çok önem veren bir zihniyetin ortaya çıkmasını sağlıyor. Japonlarda başarının sürekliliği her zaman ön plandadır, Japonlar kısa süreli planlardan ziyade daha az riskli, uzun süreli planlar yaparlar.

Kaynaklar

- 1) Statistics Bureau Japan 2011
- 2) Education system Japan I EP-Nuffic I 1st edition September 2010, version 4, January 2015
- 3) http://www.gastromaniacblog.com/2011_03_01_archive.html (Erişim Tarihi: 01.11.2015)
- 4) <http://item.rakuten.co.jp/kobo-tensho/13mae10-maru/> (Erişim Tarihi: 01.11.2015)
- 5) <https://en.wikipedia.org/wiki/Footwear> (Erişim Tarihi: 01.11.2015)
- 6) <http://yomu.ws/curiosidades-de-japon-5-costumbres-desconcertantes-para-todo-extranjero/> (Erişim Tarihi: 01.11.2015)